

**Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**4<sup>ο</sup> ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στην έδρα της στις 5 Δεκεμβρίου 2022 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Αγγελική Πουλοπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει α) την από 31.10.2022 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ) 1516/31.10.2022 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», (εφεξής «πρώτη» προσφυγή), που εδρεύει στη ..., επί της οδού ..., αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα και β) την από 31.10.2022 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ) 1525/01.11.2022 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...» (εφεξής «δεύτερη» προσφυγή), που εδρεύει στη ..., επί της οδού ..., αρ. ..., ομοίως νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του ... .. (...), που εδρεύει στη ..., επί της οδού ... .., αρ. ...., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...», η οποία άσκησε την από 10.11.2022 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) παρέμβασή της κατά της πρώτης ως άνω προσφυγής.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», η οποία άσκησε την από 08.11.2022 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) Παρέμβασή της κατά της δεύτερης ως άνω προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαρία Μανδράκη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,

σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 2.043,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»). Για την άσκηση της δεύτερης προσφυγής έχει καταβληθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί ποσό παραβόλου, ύψους 2.250,00€ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»), το οποίο, ωστόσο, υπερβαίνει το αναλογούν εν προκειμένω νόμιμο ποσό, σύμφωνα με τις προρρηθείσες διατάξεις, κατά 207,00€, ποσό το οποίο θα πρέπει να επιστραφεί στη προσφεύγουσα, ως αχρεωστήτως καταβληθέν.

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου και της προϋπολογισθείσας δαπάνης του, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα μηνύματα που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «Επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (με α/α συστήματος ...), αμφότερες οι προσφυγές ασκήθηκαν εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 361 παρ. 1 περ. α' του Ν. 4412/2016 και 4 παρ.1 περ. α' του Π.Δ. 39/2017. Επέκεινα, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 7 του Π.Δ. 39/2017 και του άρθρου 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 ασκούν τις παρεμβάσεις τους, αμφότερες οι παρεμβαίνουσες καθ' ο μέρος βάλλονται από τις ασκηθείσες προσφυγές. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, κοινοποίησε τις απόψεις της επί των υπό κρίση προσφυγών, στις 14.11.2022, μέσω του συνδέσμου «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ. Επιπλέον, η πρώτη προσφεύγουσα, παραδεκτώς και εμπροθέσμως, καταθέτει τα από

14.11.2022 και 21.11.2022 υπομνήματα της, η δε δεύτερη προσφεύγουσα το από 17.11.2022 υπόμνημα της, δοθέντος ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 «Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό ή αν ο διαγωνισμός δεν διενεργείται μέσω ΕΣΗΔΗΣ, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής». Ενόψει των ανωτέρω, το από 28.11.2022 υπόμνημα της πρώτης προσφεύγουσας και η από 25.11.2022 «απάντηση» της δεύτερης προσφεύγουσας επί του από 21.11.2022 υπομνήματος της πρώτης προσφεύγουσας υποβάλλονται εκπροθέσμως και συνεπώς, απαραδέκτως, παρέλκει συνεπεία τούτου η εξέτασή τους.

4. Επειδή, με την με αριθμ. πρωτ. .../06.07.2022 Διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ..., για δύο (2) έτη, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 408.593,43€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και δικαιώματος προαίρεσης, ο οποίος διαγωνισμός αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 09.07.2022 με Α.Δ.Α.Μ. ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό .... Στον προκείμενο διαγωνισμό συμμετείχαν συνολικά πέντε (5) εταιρείες και συγκεκριμένα: 1) η εταιρεία με την επωνυμία «...» με διακριτικό τίτλο «...», 2) η εταιρεία «...», 3) η (πρώτη προσφεύγουσα) εταιρεία «...» με διακριτικό τίτλο «...», 4) η ατομική επιχείρηση «...» ,με διακριτικό τίτλο «...» και 5) η (δεύτερη προσφεύγουσα) εταιρεία «...». Διά της με αρ. 5/27/1.9.2022 απόφασης του ΔΣ του ..., κατ' αποδοχήν των πρακτικών Νο 1 και Νο 2 της επιτροπής, αφενός, απορρίφθηκαν οι προσφορές της εταιρείας με την επωνυμία «...» λόγω λανθασμένου υπολογισμού των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ,βάσει του άρθρου 68 του 3863/2010 και της εταιρείας με την επωνυμία «...» με διακριτικό τίτλο «...» ,λόγω μη υπολογισμού στο κατ' είδος ωρομίσθιο της παρακράτησης 8% στην καταχώρηση της οικονομικής προσφοράς συστήματος στο ΕΣΗΔΗΣ, αφετέρου, έγιναν αποδεκτές οι οικονομικές προσφορές των λοιπών συμμετεχόντων και εγκρίθηκε η ανάδειξη της δεύτερης προσφεύγουσας εταιρείας σε προσωρινή ανάδοχο του επίμαχου διαγωνισμού. Με το 3ο Πρακτικό της, η Επιτροπή του διαγωνισμού προέβη

στον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης της ανωτέρω αναδειχθείσας προσωρινής αναδόχου, διαπιστώνοντας ότι προσκομίστηκαν όλα τα απαιτούμενα από την διακήρυξη δικαιολογητικά κατακύρωσης. Τέλος, δυνάμει της με αρ. 4/28/ 3.10.2022 απόφασης της αναθέτουσας αρχής, κατ' αποδοχή του ως άνω πρακτικού Νο 3, κατακυρώθηκε η επίμαχη σύμβαση στην εταιρεία «...». Ενόψει των ανωτέρω, η πρώτη προσφεύγουσα στρέφεται κατά των ως άνω αποφάσεων, καθ' ο μέρος έγιναν δεκτές οι προσφορές της δεύτερης προσφεύγουσας εταιρείας «...» καθώς και της ατομικής επιχείρησης «...», ισχυριζόμενη ότι τούτο έγινε πλημμελώς και παρανόμως, καθόσον συντρέχει παράβαση των όρων της διακήρυξης και της νομοθεσίας που διέπει αυτή. Προσέτι, μετ' εννόμου συμφέροντος, στρέφεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της δεύτερης ως άνω προσφεύγουσας και ώδε παρεμβαίνουσας, η οποία αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος και προηγείται της ίδιας στη σειρά μειοδοσίας, ως βλαπτόμενη, ως προς το μέρος που αφορά την αποδοχή της προσφοράς της ανωτέρω, ερειδόμενο στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση. Περαιτέρω, μετ' εννόμου συμφέροντος στρέφεται κατά της προσβαλλομένης (και) καθ' ο μέρος έκανε αποδεκτή τη προσφορά της ατομικής επιχείρησης «...», δοθέντος ότι, υπό το φως της νομολογίας του ΔΕΕ (C-54/18 Cooperativa Animazione Valdocco Soc. Coop.soc. Impresa Sociale Onlus κατά Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo σκ. 36) κάθε προσφέρων ο οποίος θεωρεί ότι μια απόφαση, με την οποία γίνεται δεκτή η συμμετοχή ανταγωνιστή σε διαδικασία συνάψεως δημόσιας συμβάσεως, είναι παράνομη και ενέχει κίνδυνο να του προκαλέσει ζημία, έχει άμεσο έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής κατά της εν λόγω αποφάσεως, ανεξαρτήτως της ζημίας που μπορεί, επιπλέον, να απορρεύσει από την ανάθεση της συμβάσεως σε άλλον υποψήφιο. Mutatis mutandis ισχύουν τα ανωτέρω και για τη δεύτερη προσφεύγουσα, η οποία μετ' εννόμου συμφέροντος, στρέφεται κατά της αποδοχής, δυνάμει της προσβαλλομένης, της προσφοράς της πρώτης προσφεύγουσας εταιρείας «...» και ώδε παρεμβαίνουσας, καθώς και καθ' ο μέρος έκανε αποδεκτή τη προσφορά της

ατομικής επιχείρησης «...», παρόλο που έπεται η ανωτέρω της προσφεύγουσας στη σειρά μειοδοσίας, αφού ως προελέχθη, σύμφωνα και με την πρόσφατη νομολογία (ad hoc ΣΤΕ 1573/2019 σκέψη 10, Τριμ ΔΕφ Αθ 1144/2020, ΔΕφ Θεσ/νίκης 149/2020, ΔΕφ Τριπ 4/2020), αναγνωρίζεται και στον προσωρινό ανάδοχο έννομο συμφέρον να ασκήσει επικαίρως προδικαστική προσφυγή και στη συνέχεια, αυτοτελή ένδικα βοηθήματα κατά της πράξης που ανέδειξε αυτόν προσωρινό ανάδοχο, κατά το μέρος που έκανε δεκτές τις προσφορές ανθυποψηφίων του, προβάλλοντας αιτιάσεις σε σχέση με τη νομιμότητα τους. Περαιτέρω, και για την ταυτότητα του νομικού λόγου, άνευ εννόμου συμφέροντος προβάλλει η δεύτερη προσφεύγουσα αιτιάσεις κατά των προσφορών των εταιρειών «...» με διακριτικό τίτλο «....» και «...», δεδομένου ότι, αφενός, έχουν ήδη απορριφθεί οι προσφορές τους διά της προσβαλλομένης, αφετέρου, μην έχοντας ασκήσει οι ανωτέρω προδικαστικές προσφυγές, έχουν καταστεί οριστικώς αποκλεισθείσες και επομένως, η δεύτερη ως άνω προσφεύγουσα δεν υφίσταται καμία βλάβη ούτε στοιχειοθετεί έννομο συμφέρον κατά τούτο. Παρέλκει, επομένως, η εξέταση των λόγων που προβάλλει διά της προσφυγής της κατά των προσφορών των ανωτέρω εταιρειών.

5. Επειδή, με τον πρώτο λόγο προσφυγής της ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι η εταιρία «...» κατά παράβαση των όρων της οικείας διακήρυξης και της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας δεν υπολόγισε τις εισφορές με βάση τα ισχύοντα ποσοστά για εργαζόμενους που υπάγονται υποχρεωτικά στον ΚΒΑΕ. Πιο συγκεκριμένα, ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι, εφόσον, με βάση τη διακήρυξη του διαγωνισμού, οι περισσότεροι εργαζόμενοι καθαριστές/ριες θα απασχολούνται με πλήρες ωράριο, αυτοί υπάγονται υποχρεωτικά βάσει των σχετικών νομοθετικών διατάξεων και την Εγκύκλιο του ΙΚΑ στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, ωστόσο η ανωτέρω εταιρεία και δεύτερη προσφεύγουσα, κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, παραβιάζει το κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης και της κοινωνικο- ασφαλιστικής νομοθεσίας, καθότι υπολόγισε τις εισφορές για όλους τους καθαριστές με βάση μικτά ένσημα, και όχι βαρέα. Με τον δεύτερο λόγο προσφυγής της υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η εταιρία «...» καθώς και η διαγωνιζόμενη «...» υπολογίζουν στη προσφορά τους, εσφαλμένως,

μικρότερο αριθμό εργαζομένων από αυτόν που απαιτείται με βάση την οικεία διακήρυξη για την κάλυψη των αναγκών της υπό ανάθεση σύμβασης. Ενώ, δηλαδή με βάση τα οριζόμενα στη διακήρυξη, ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων είναι κατ' ελάχιστον 23 εργαζόμενοι [και 28 υπό προϋποθέσεις], όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η πρώτη ως άνω εταιρεία στο έγγραφο με τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 δηλώνει στο πεδίο συνολικό αριθμό εργαζομένων είκοσι (20) άτομα, η δεύτερη ως άνω εταιρεία δηλώνει δεκαεννέα (19), δηλαδή λιγότερα από τα απαιτούμενα (υπό την επεικέστερη εκδοχή) 23, επιπλέον δε, ούτε διευκρινίζουν πώς προκύπτει ο αριθμός των 20 ή 19 ατόμων αντιστοίχως, δηλαδή με ποιον τρόπο κατανέμονται οι εργαζόμενοι στα ωράρια απασχόλησης, ώστε να επαρκούν. Συνεπεία των ανωτέρω, με τον τρίτο λόγο προσφυγής της, υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η εταιρία «...» καθώς και η εταιρία «...» υπολογίζουν το κόστος εισφοράς υπέρ ΕΛΠΚ σε ύψος χαμηλότερο του νομίμου, αφού λαμβάνουν ως βάση υπολογισμού μικρότερο από τον απαιτούμενο αριθμό εργαζομένων. Τέλος, με τον τέταρτο λόγο προσφυγής της ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι, πλημμελώς και παρανόμως, η αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος και ωδε παρεμβαίνουσα εταιρία υπολογίζει το εργατικό κόστος (τιμή ανά ώρα) σε ύψος χαμηλότερο του νομίμου, ενώ με τον πέμπτο λόγο προσφυγής της υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η συμμετέχουσα «...» προέβη σε ανεπίτρεπτη τροποποίηση του υποδείγματος οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης, ως επίσης έχει υποπέσει σε λανθασμένες μαθηματικές πράξεις στην οικονομική της προσφορά, καθότι οδηγείται σε υπολογισμό κατώτερου του νομίμου εργατικού κόστους, με συνέπεια να καθίσταται η προσφορά της απορριπτέα.

6. Επειδή, στην οικεία διακήρυξη, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και δεσμεύει αμφίδρομα, τόσο την αναθέτουσα αρχή όσο και τους συμμετέχοντες, προβλέπονται τα εξής: «2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών Η οικονομική προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της τιμής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της διακήρυξης. [...] Ειδικά στις συμβάσεις καθαρισμού ή/και

φύλαξης οι Α.Α. προβλέπουν ότι οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν.3863/2010. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. [...] Η Οικονομική προσφορά να περιλαμβάνει βάσει του ν.3863/2010, άρθρο 68 («Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών») όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 22 του ν.4144/13, άρθρο 29 του ν.4488/2017 σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής προσφοράς τα κάτωθι στοιχεία: Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. Τις ημέρες και ώρες εργασίας. Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι (την οποία θα υποβάλλουν ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ στο σύστημα και θα προσκομίσουν σε αντίγραφο). Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων (Το εργατικό κόστος θα είναι σύμφωνα και με τις ώρες και το προσωπικό που έχουν δηλώσει οι υποψήφιοι ανάδοχοι. Το εργατικό κόστος θα πρέπει να υπολογισθεί στη βάση του συμβατικού ημερομισθίου που προβλέπεται από την οικεία Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασία (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.), τις ανάλογες προσαυξήσεις τους (οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερες των προβλεπόμενων από την οικεία Κ.Σ.Σ.Ε.), τα επιδόματα κ.λπ. Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Το Εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους. Το εργολαβικό τους κέρδος και τις νόμιμες, υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεις. Η οικονομική προσφορά θα πρέπει να είναι σύμφωνη με το ΕΝΤΥΠΟ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ» που περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV της παρούσας διακήρυξης. Η Επιτροπή του Διαγωνισμού, διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τους συμμετέχοντες, στοιχεία απαραίτητα για την τεκμηρίωση του εύλογου ή μη των προσφερόμενων τιμών, οι δε συμμετέχοντες υποχρεούνται να παρέχουν αυτά. Η ευθύνη όμως για την ακρίβεια των αναφερομένων βαρύνει αποκλειστικά τον Υποψήφιο Ανάδοχο. Περαιτέρω, στο Παράρτημα IV της διακήρυξης παρατίθεται Υπόδειγμα

οικονομικής προσφοράς και ορίζεται: «Ο παραπάνω πίνακας συμπληρώνεται (χωρίς να τροποποιηθεί η μορφή του) από τους υποψηφίους αναδόχους, σύμφωνα με την κείμενη εργατική, ασφαλιστική και σχετική νομοθεσία επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς (π.χ. σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν. 3863/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4144/2013)»

7. Επειδή, όπως έχει κριθεί κατά πάγια νομολογία, προσφορά η οποία παραβιάζει την εργατική νομοθεσία, πρέπει να αποκλείεται από τον διαγωνισμό ως μη νόμιμη. Επίσης, έχει κριθεί ότι, οικονομική προσφορά που δεν περιλαμβάνει τις νόμιμες εργατικές δαπάνες και τις νόμιμες ασφαλιστικές κρατήσεις, παραβιάζοντας ρητούς όρους της διακήρυξης και της νομοθεσίας, ενώ αν αφαιρεθούν οι εργατικές δαπάνες και οι ασφαλιστικές κρατήσεις αυτές από την προσφερόμενη τιμή το ποσό της προσφοράς υπολείπεται του κατώτερου νόμιμου εργατικού κόστους, θα πρέπει να απορριφθεί ως μη σύμφωνη και με τις διατάξεις της διακήρυξης, που επιβάλλουν την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και την καταβολή των νόμιμων αποδοχών στους εργαζομένους από τον ανάδοχο (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 840/2008). Επιπροσθέτως, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπο ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ C-496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κλπ). Εξάλλου, με βάση την αρχή της τυπικότητας των δημόσιων διαγωνισμών, μόνο όταν έχει τεθεί όρος στη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού - είτε ουσιαστικός, είτε τυπικός - κάθε διαγωνιζόμενος έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί παράβασή του και να επιδιώξει τον αποκλεισμό των άλλων διαγωνιζόμενων, προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζόμενων (ΣΤΕ 194/2011).

8. Επειδή, εξάλλου, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσης, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και εάν δεν περιέχει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους την υποχρέωση τήρησης των κείμενων διατάξεων κατά την διαμόρφωση της προσφοράς τους. Μεταξύ των διατάξεων αυτών «προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφαλίσεως. Αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία – ελλείψει σχετικής ρήτρας στην διακήρυξη – οι διαγωνιζόμενοι θα μπορούσαν να διαμορφώνουν την προσφορά τους και κάτω του ελάχιστου κατά νόμον εργατικού κόστους, ο δε έλεγχος του στοιχείου αυτού δεν θα γινόταν κατά την κατάθεση των προσφορών, αλλά μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης, δεν παραβιάζει μόνο την αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσεως αλλά δημιουργεί και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, προσκρούοντας για το λόγο αυτό και στις αρχές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας [...]» (βλ. ΕΑ 58/2019, 791, 840, 1172/2008 κ.λπ.).

9. Επειδή, από τη γραμματική ερμηνεία των παρατεθέντων στη σκέψη 6 της παρούσας όρων της διακήρυξης συνάγεται ότι οι συμμετέχοντες στην προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία θα πρέπει να υποβάλλουν την οικονομική τους προσφορά, στη δε αναγραφόμενη από τις συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας τιμή, επί ποινή αποκλεισμού, θα πρέπει να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, το εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, το εργολαβικό τους κέρδος και τις νόμιμες, υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεις. Με τον πρώτο λόγο προσφυγής της ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι πλημμελώς και παρανόμως η δεύτερη προσφεύγουσα και ώδε παρεμβαίνουσα έχει υπολογίσει στην οικονομική της προσφορά, μεικτά ένσημα για τους εργαζομένους και όχι

βαρέα, ως απαιτείται σύμφωνα με την εργατική/ ασφαλιστική νομοθεσία για τους καθαριστές με πλήρη απασχόληση, ήτοι, εν προκειμένω, για απασχόληση που διαρκεί από 5 ώρες την ημέρα και πάνω ή 30 ώρες την εβδομάδα, υπολείπεται συνεπώς, η προσφορά της, του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους. Από την επισκόπηση της προσφοράς της καθ' ής εταιρείας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. 293625) αλλά όπως συνομολογεί και η ίδια στη παρέμβαση της, προκύπτει ότι πράγματι έχει υπολογίσει για τους απασχολούμενους στην επίμαχη σύμβαση καθαριστές μεικτά ένσημα και όχι βαρέα. Ωστόσο, ως βασίμως ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα και προκύπτει και από το κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης, ειδικότερα στο Παράρτημα Ι – Τεχνικές προδιαγραφές αυτής, καθορίζονται οι απαιτούμενες ώρες εργασίας καθαρισμού, η προβλεπόμενη συχνότητα καθαρισμού και ο αριθμός καθαριστών ανά βάρδια των κτιριακών εγκαταστάσεων, δεν προσδιορίζεται όμως ο συνολικός αριθμός εργαζομένων που απαιτείται για την εκτέλεση της προκείμενης σύμβασης, ούτε συνάγεται από κανένα σημείο της υπόψη διακήρυξης. Επομένως, βάση των παραπάνω, καθόσον δηλαδή δεν προσδιορίζεται ούτε απαιτείται από την διακήρυξη συγκεκριμένος συνολικός αριθμός εργαζομένων για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης, ούτε όμως προσδιορίζεται εάν οι προβλεπόμενες ώρες εργασίας θα παρέχονται από το ίδιο ή διαφορετικά άτομα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι αποτελεί ευχέρεια του διαγωνιζόμενου να δηλώσει τον συνολικό αριθμό εργαζομένων, κατά τρόπο ώστε να ικανοποιήσει τις ορισθείσες απαιτήσεις της υπό ανάθεση σύμβασης και δη τον αριθμό των ημερών και τις ώρες που θα απασχολείται έκαστος εξ αυτών εβδομαδιαίως, κατ' αντιστοιχία δε των ανωτέρω συντάσσεται και η προσφορά για τον συγκεκριμένο αριθμό των απασχολούμενων και το αναλογούν εν προκειμένω εργατικό κόστος. Τούτων δοθέντων, η ωδε παρεμβαίνουσα, όπως, άλλωστε, δηλώνει και στην οικονομική της προσφορά, υπολογίζει και απασχολεί καθαριστές στο συγκεκριμένο έργο που θα εργάζονται λιγότερο από 30 ώρες εβδομαδιαίως, δηλαδή 8ωρες βάρδιες μεν, ως απαιτεί η διακήρυξη για ορισμένους εκ των εργαζομένων, αλλά λιγότερο από 30 ώρες εβδομαδιαίως. Συνεπώς, δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις του νόμου, ότι δηλαδή, συνδυαστικά και σωρευτικά, θα πρέπει η απασχόληση να διαρκεί από 5 ώρες

την ημέρα και πάνω ή 30 ώρες την εβδομάδα προκειμένου να δίδονται βαρέα ένσημα και όχι μεικτά. Τα όσα δε περί αντιθέτου ισχυρίζεται η προσφεύγουσα είναι απορριπτέα, αντιθέτως οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας πρέπει να γίνουν δεκτοί.

10. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι στην οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας έχει δηλωθεί εσφαλμένος αριθμός ατόμων που θα απασχοληθούν για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης, βάσει των απαιτήσεων της υπόψη διακήρυξης, όπερ συμπαρασύρει και τον υπολογισμό του κόστους εισφοράς υπέρ ΕΛΠΚ, αφού, πλημμελώς, λαμβάνεται υπόψη ως βάση υπολογισμού αριθμός εργαζομένων μικρότερος του απαιτούμενου, όπερ προβάλλει η προσφεύγουσα διά του τρίτου λόγου προσφυγής της. Ομοίου περιεχομένου αιτιάσεις δε, προβάλλει η προσφεύγουσα, και κατά της προσφοράς της διαγωνιζόμενης «...». Δοθέντος, ωστόσο, ότι, ως προελέχθη, από κανένα σημείο της υπόψη διακήρυξης δεν προκύπτει απαιτούμενος συνολικός αριθμός εργαζομένων για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης, αβασίμως και αναποδείκτως υποστηρίζει η προσφεύγουσα εν προκειμένω ότι απαιτούνται και δη κατ' ελάχιστον 23 εργαζόμενοι. Πολλώ δε μάλλον που, ως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή στο έγγραφο των απόψεων της, δεν συμπίπτουν τα ωράρια και οι ημέρες εργασίας στα διαφορετικά κτίρια όπου παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες, ως εσφαλμένως υπολαμβάνει η προσφεύγουσα και αποτελεί τη βάση των υπολογισμών της, συνάγοντας ούτως το συμπέρασμα του απαιτούμενου, κατ' ελάχιστον, συνολικού αριθμού των 23 εργαζομένων και κατ' ανώτατον 28 εργαζομένων, όπως έχει δηλώσει και η ίδια στη προσφορά της. Επιπλέον, ως βασίμως υπολογίζει η παρεμβαίνουσα και παραθέτει στη παρέμβαση της, βάσει των απαιτούμενων ωρών απασχόλησης τα άτομα που απαιτούνται κατά την περίοδο από 1/1 έως 31/5 και από 1/10 έως 31/12 είναι: 428 συν. εβδομ. ώρες /24 ώρες έκαστος εργαζόμενος (προκειμένου να εργάζονται κάτω από 30 ώρες την εβδομάδα και να ασφαρίζονται με μικτά ένσημα ) = 17,83 άτομα. Τα άτομα που απαιτούνται κατά την περίοδο από 1/6 έως 30/6 είναι: 13,83 + 5 Θέατρου Δάσους = 18,83 και επομένως, καλύπτονται από τα 20 άτομα που δηλώνει στην προσφορά της ή ο συνολικός απαιτούμενος αριθμός ατόμων για την εκτέλεση της σύμβασης

είναι:  $13,83 + 6 \text{ Θέατρου Γης} = 19,83$ . Ο αριθμός ατόμων για την εκτέλεση της σύμβασης από 1/7 έως 15/9 είναι:  $7,17 + 5 \text{ Θέατρου Δάσους} = 12,17$  ή ο συνολικός απαιτούμενος αριθμός ατόμων για την εκτέλεση της σύμβασης είναι:  $7,17 + 6 \text{ Θέατρου Γης} = 13,17$ . Για την περίοδο της σύμβασης από 16/9 έως 30/9, ο συνολικός απαιτούμενος αριθμός ατόμων για την εκτέλεση είναι:  $12,50 + 5 \text{ Θέατρου Δάσους} = 17,50$  ή ο συνολικός απαιτούμενος αριθμός ατόμων για την εκτέλεση της σύμβασης είναι:  $12,50 + 6 \text{ Θέατρου Γης} = 18,50$ . Συμπερασματικά, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, η διαγωνιζόμενη εταιρεία και αναδειχθείσα οριστική ανάδοχος, δηλώνει τον απαιτούμενο εν προκειμένω αριθμό απασχολούμενων, ανά χρονική περίοδο και απαιτούμενων ωρών εργασίας, ούτως ώστε οι εν λόγω εργαζόμενοι να απασχολούνται κάτω από 30 ώρες εβδομαδιαίως έκαστος, πρωτίστως δε, ούτως ώστε να ικανοποιούνται οι ορισθείσες διά της επίμαχης υπό ανάθεση σύμβασης απαιτήσεις. Επιπροσθέτως, ως βασίμως ισχυρίζεται η ωδε παρεμβαίνουσα, η προκείμενη υπό ανάθεση σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας είναι συνολική, δεν υποδιαιρείται δηλαδή σε τμήματα ανάλογα με τους χώρους εκδηλώσεων και κτιρίων της αναθέτουσας αρχής, ούτε όμως θα λειτουργούν όλοι οι χώροι ταυτόχρονα για να απαιτείται η παροχή των επίμαχων υπηρεσιών σε όλους τους χώρους παράλληλα, ως βασίμως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή στη συμπληρωματική διά του εγγράφου των απόψεων της αιτιολογία, για αυτό άλλωστε δεν τίθεται εκ του κανονιστικού πλαισίου της διακήρυξης η απαίτηση συγκεκριμένοι εργαζόμενοι να απασχολούνται σε συγκεκριμένο χώρο και μόνο. Συνεπεία των ανωτέρω, καμία διευκρίνηση ή εξήγηση δεν όφειλε να παραθέσει η παρεμβαίνουσα για τον συνολικό αριθμό των εργαζομένων βάσει του οποίου κατήρτισε και υπέβαλε την οικονομική της προσφορά, ως αβασίμως προβάλλει η προσφεύγουσα, καθόσον η προσφορά της ανωτέρω είναι σε συμμόρφωση με τους κανονιστικού περιεχομένου όρους της υπόψη διακήρυξης. Προσέτι, για τους ανωτέρους λόγους είναι αβάσιμοι οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας (και) όσον αφορά τη προσφορά της ατομικής επιχείρησης «...», όπως προκύπτει από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω (με αρ. 291948) στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, δοθέντος ότι από την οικονομική προσφορά της τελευταίας προκύπτει συνολικός

αριθμός απασχολούμενων εργαζομένων 19, όπερ εντούτοις καλύπτει τις απαιτήσεις της εξεταζόμενης σύμβασης, καθόσον, ως συνάγεται από τους ανωτέρω υπολογισμούς ο απαιτούμενος εν προκειμένω συνολικός αριθμός καθαριστών ανέρχεται, σε κάθε περίπτωση, σε κάτω των 19. Ενόψει των ανωτέρω γενόμενων δεκτών, απορριπτέοι είναι και οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας σχετικά με τον εσφαλμένο υπολογισμό της εισφοράς υπέρ ΕΛΠΚ από τις ανωτέρω διαγωνιζόμενες, αφού, εν προκειμένω, το υπολογισθέν ποσό της ανωτέρω εισφοράς αντιστοιχεί στον αριθμό των δηλωθέντων απασχολούμενων για την επίμαχη σύμβαση, ήτοι για τους 20 και 19 εργαζομένους που έχουν δηλώσει αντιστοίχως οι ανωτέρω.

11. Επειδή, με τον τέταρτο λόγο προσφυγής της ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι η εταιρία «...» υπολογίζει το εργατικό κόστος (τιμή ανά ώρα) σε ύψος χαμηλότερο του νομίμου και για αυτό είναι απορριπτέα. Αβασίμως, ωστόσο, προβάλλει η προσφεύγουσα, εν προκειμένω, δικούς της υπολογισμούς και υιοθετεί τα αποτελέσματα με βάση τα δικά της δεδομένα, ερειδόμενη σε εσφαλμένη αφετηρία, καθώς υπολογίζει για τις μικτές αποδοχές 26,0833 ημέρες αντί για 26 ημερομίσθια για εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης, καταλήγοντας ούτως σε μεγαλύτερο εργατικό κόστος από το ελάχιστο. Ωστόσο, από την επισκόπηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και των στοιχείων που παραθέτει στη παρέμβαση της εμφανίζεται ότι ορθώς υπολόγισε το εργατικό της κόστος και δεν υπολείπεται του ελάχιστου, καθώς έχει υπολογίσει με βάση την εργατική νομοθεσία 25 ημερομίσθια για δώρο Χριστουγέννων, 15 ημερομίσθια για δώρο Πάσχα, 13 ημερομίσθια για επίδομα αδείας και 24 ημέρες άδειας αντικαταστατών συμπεριλαμβανομένων επιπρόσθετα των αναλογούντων δώρων, επιδομάτων και άδειας των αντικαταστατών. Στην οικονομική προσφορά της ανωτέρω προκύπτει ότι η υπολογισθείσα εργατοώρα είναι 8,28300€, με την προσαύξηση για νυχτερινή εργασία (25%) 10,35375€, όσον αφορά τις Κυριακές Αργίες (75%) 14,49525€ και όταν ταυτίζεται νυχτερινή εργασία με Κυριακή ή Αργία 16,56600€, επομένως, καλύπτεται το ελάχιστο εργατικό κόστος και δεν υπολείπεται, ως υπολαμβάνει αβασίμως η προσφεύγουσα, λαμβάνοντας υπόψη επιπλέον ότι η διαφορετική μεθοδολογία υπολογισμού του εργατικού κόστους δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού αλλά είναι στην ευχέρεια της κάθε συνδιαγωνιζόμενης

εταιρείας. Σημειώνεται δε ότι, το γεγονός ότι κάποιος διαγωνιζόμενος έχει καταστρώσει την οικονομική προσφορά του κατά τρόπο διαφορετικό έναντι ανταγωνιστή του προσφέροντα, υπό την επιφύλαξη βέβαια τήρησης των απαιτήσεων που έχουν τεθεί στη διακήρυξη και τη συμφωνία με την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, αποτελεί σύμφυτο χαρακτηριστικό και επομένως, αναμενόμενο, της επιχειρηματικής δράσης που αναπτύσσουν οι οικονομικοί φορείς στο πεδίο των δημοσίων διαγωνισμών και της ελευθερίας να οργανώνουν κατά τρόπο υγιώς ανταγωνιστικό και επομένως, βέλτιστο για τα συμφέροντα της αναθέτουσας αρχής που προκηρύσσει τον διαγωνισμό, πολλώ δε μάλλον όταν κριτήριο ανάθεσης αποτελεί αυτό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς βάσει τιμής, ως στην εξεταζόμενη περίπτωση, έτσι ώστε η αναδοχή της σύμβασης να εξαρτάται ουσιαδώς από το μικρότερο ύψος των οικονομικών προσφορών (βλ. ΕΑ ΣτΕ 272/2008, ΑΕΠΠ 704/2018, 940/2022). Τούτων δοθέντων και αφού η προσφεύγουσα εν προκειμένω δεν προσδιορίζει επακριβώς και με σαφήνεια ποιες συγκεκριμένα είναι οι αποκλίσεις της προσφοράς της ώδε παρεμβαίνουσας εταιρείας από τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, αντιθέτως παραθέτει ποσά και προβαίνει σε γενικούς υπολογισμούς, που συνιστούν κατά την κρίση της το νόμιμο ελάχιστο εργατικό κόστος ανά ώρα (ωρομίσθιο) για την υπόψη υπό ανάθεση σύμβαση, χωρίς εντούτοις να προσδιορίζει, να αιτιολογεί και εντέλει να αποδεικνύει, πως προκύπτουν τα παραπάνω ποσά και κυρίως γιατί η αφετηρία και βάση των υπολογισμών της καταδεικνύουν συγκεκριμένες αποκλίσεις της οικονομικής προσφοράς της καθ' ής, οι οποίες αποκλίσεις αποτελούν και παραβίαση των νομίμων ισχυόντων, ο υπό κρίση λόγος προσφυγής τυγχάνει απορριπτέος.

12. Επειδή, με τον πέμπτο λόγο προσφυγής της ισχυρίζεται η πρώτη προσφεύγουσα ότι στην προσφορά της ατομικής επιχείρησης «...», πλημμελώς, έχει τροποποιηθεί το υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς της διακήρυξης. Πράγματι και ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω, εμφανίζεται ότι ενώ στο υπόδειγμα πίνακα της υπόψη διακήρυξης έπρεπε να συμπληρωθεί στο σχετικό πεδίο η «ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ», ο εν λόγω οικονομικός φορέας ανέγραψε τις τιμές για 2 έτη, τροποποιώντας ούτως ανεπίτρεπτα το υπόδειγμα της

οικονομικής προσφοράς. Επέκεινα, στο Παράρτημα IV της διακήρυξης τονίζεται ότι οι οικονομικοί φορείς δεν επιτρέπεται να αλλοιώσουν το υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς «επί ποινή αποκλεισμού», όπου ειδικότερα, ρητώς αναφέρεται: «Το έντυπο οικονομικής προσφοράς και το έντυπο οικονομικής ανάλυσης προσφοράς βάσει του άρθρου 68 του Ν.3863/2010, σε καμία περίπτωση δεν αλλοιώνονται. Είναι δε τα μοναδικά αποδεκτά έντυπα συμμετοχής στον διαγωνισμό επί ποινή αποκλεισμού. Καμία άλλη προσφορά και οικονομική ανάλυση δεν θα γίνεται αποδεκτή», στα δε πεδία προς συμπλήρωση εναργώς και ευκρινώς απαιτείται να δηλωθεί η ετήσια δαπάνη του προσφέροντος. Δοθέντος, επομένως, ότι ρητώς εκ του κανονιστικού πλαισίου της διακήρυξης απαιτείται η δήλωση από τον προσφέροντα της ετήσιας δαπάνης στα σχετικά πεδία του πίνακα της οικονομικής προσφοράς, στην περίπτωση της μη συμμόρφωσης της προσφοράς κατά τα ως άνω αξιωθέντα επί ποινή αποκλεισμού, ως εν προκειμένω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφορά είναι, κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, απορριπτέα. Επιπλέον, καθόσον η συμπλήρωση ή η διευκρίνηση των εγγράφων των προσφορών, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που περιέχουν είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια την αντικατάσταση των εγγράφων που έχουν υποβληθεί, πρέπει να γίνει δεκτό ότι εφόσον η ανωτέρω διαγωνιζόμενη δεν είχε δηλώσει, επί ποινή απόρριψης, στην οικονομική προσφορά της, τα στοιχεία που απαιτούνταν από τη διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή δεν είχε υποχρέωση ούτε ευχέρεια να την καλέσει σε παροχή διευκρινήσεων ή σε συμπλήρωση των στοιχείων που είχε υποβάλλει καθ' υποκατάσταση των ζητούμενων από τη διακήρυξη. Με τα δεδομένα αυτά, αβασίμως και αλυσιτελώς υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή στο έγγραφο των απόψεων της ότι δεν δημιουργείται καμία ασάφεια από την προφορά της ανωτέρω, δεδομένου ότι, αφού συντρέχει λόγος αποκλεισμού της, διότι η οικονομική προσφορά της, δεν πληρούσε τις απαιτήσεις της διακήρυξης και δεν καταλείπεται στάδιο κλήσης αυτής μετά την υποβολή των προσφορών, προς παροχή σχετικών διευκρινίσεων, στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της τυπικότητας, διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, η

αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει τη προσφορά. Ενόψει τούτων, ο λόγος αυτός της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

13. Επειδή, περαιτέρω υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η ατομική επιχείρηση «...» έχει υποπέσει σε λανθασμένες μαθηματικές πράξεις στην οικονομική της προσφορά και οδηγείται σε υπολογισμό κατώτερου του νομίμου εργατικού κόστους, όπερ καθιστούν αυτήν απορριπτέα. Ως βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα και προκύπτει από την προσφορά της καθ' ής, ως τιμή της εργατοώρας για Κυριακή/ αργίας (με προσαύξηση) 75% δηλώνεται 14,85€ ενώ κατ' ορθή εκδοχή ( $8,49€ * 1,75 =$ ) είναι 14,86€. Συνακόλουθα, για τον υπολογισμό του συνολικού κόστους για Κυριακές και αργίες, η ορθή μαθηματική πράξη είναι:  $6.232 \text{ ώρες} * 14,86€ = 92.607,52€$  και όχι 92.545,20€, επομένως, εν προκειμένω, το εργατικό κόστος που υπολογίζεται για Κυριακές και αργίες υπολείπεται κατά ( $92.607,52 € - 92.545,20€ =$ ) 62,32€. Αντιστοίχως και για την προαίρεση είναι ( $623,20 \text{ ώρες} * 14,86€ =$ ) 9.260,75€ και όχι 9.254,52€ και συνεπώς, και για το χρονικό διάστημα της προαίρεσης το κόστος Κυριακών και αργιών υπολείπεται κατά ( $9.260,75 € - 9.254,52€ =$ ) 6,23€. Συνολικά δε υπολείπεται η προσφορά της ανωτέρω κατά 68,32€ ( $62,32€ + 6,23€$ ). Αβασίμως δε, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι οι εν λόγω διαφορές είναι επουσιώδεις και αμελητέες και τούτο ειδικότερα διότι, σύμφωνα με τους σαφείς όρους της διακήρυξης, δεν είναι παραδεκτή οικονομική προσφορά η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο κατά νόμο εργατικό κόστος, όπως αυτό προσδιορίζεται από το σύνολο των νόμιμων αποδοχών των εργαζομένων και των ασφαλιστικών εισφορών του εργοδότη. Ενόψει αυτού, οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, επί ποινή αποκλεισμού, να παραθέτουν στην προσφορά τους ακριβή δεδομένα για τον καθορισμό του ύψους των ως άνω αποδοχών και εισφορών, ώστε να προκύπτει κατά τρόπο σαφή ότι η προσφορά καλύπτει τα ελάχιστα όρια νόμιμου εργατικού κόστους. Ειδικότερα, οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, τότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ.

191). Επομένως, δεν χωρεί εφαρμογή των αρχών της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης όπου η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εφαρμόσει συγκεκριμένη διάταξη και κατά τον νόμο και την διακήρυξη ενεργεί κατά δεσμία αρμοδιότητα (πρβλ. ΔΕφΑθ 2098/2013, ΣτΕ 2067/2004, 13/2003, 1072/2003) και συγκεκριμένα να απορρίψει προσφορά, η οποία υπολείπεται του κατώτατου νόμιμου εργατικού κόστους, ως εν προκειμένω, απορριπτόμενων των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής περί ασήμαντου σφάλματος που δεν επιδρά στην τελική προσφερόμενη τιμή και στην έκβαση του διαγωνισμού. Εξάλλου, αβασίμως και αλυσιτελώς ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή ότι «μέσω του συστήματος excel τα δεκαδικά ψηφία είναι άπειρα και οι διαδοχικές πράξεις συχνά διαφοροποιούν το αποτέλεσμα» αντιθέτως, ως βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα εν προκειμένω η όποια στρογγυλοποίηση είναι λανθασμένη κατά παράβαση των όρων της διακήρυξης και της απλής διεθνώς αναγνωρισμένης και παγκοίνως γνωστής μεθόδου της στρογγυλοποίησης στο 2ο δεκαδικό ψηφίο όπου το τρίτο δεκαδικό ψηφίο αποκόπτεται όταν έχει τιμές 0,1,2,3,4 και στρογγυλοποιείται προς τα άνω όταν έχει τιμές 5,6,7,8 και 9. Συνεπεία τούτων και δοθέντος ότι η προσφερόμενη τιμή υπολείπεται του κατώτατου εργατικού κόστους, όπερ δεν δύναται να χαρακτηρισθεί ως επουσιώδης, δεν είναι νομίμως δεκτική διευκρίνησης (ad hoc ΔΕΕ C-309/18) η εν λόγω προσφορά είναι (και) για αυτόν τον λόγο απορριπτέα και οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας πρέπει να γίνουν δεκτοί.

14. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και σύμφωνα με όσα κρίθηκαν, η πρώτη προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή και δη καθόσον αφορά στην ακύρωση της προσβαλλομένης καθ' ο μέρος έκανε αποδεκτή τη προσφοράς της ατομικής επιχείρησης «...».

15. Επειδή, η δεύτερη προσφεύγουσα με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της και όσον αφορά την αποδοχή της προσφοράς της ατομικής επιχείρησης «...» δυνάμει της προσβαλλομένης, υποστηρίζει ότι τούτο έγινε πλημμελώς και εσφαλμένως, διότι η ανωτέρω στην προσφορά της υπολόγισε λιγότερα τετραγωνικά μέτρα ανά άτομο κατά παράβαση των απαιτήσεων της διακήρυξης. Από την επισκόπηση της προσφοράς της ανωτέρω και δη των

πινάκων της οικονομικής της προσφοράς κατά τα υποδείγματα του εντύπου της οικονομικής προσφοράς που παρατίθενται στην οικεία διακήρυξη εμφανίζεται καταρχάς ότι, τα τετραγωνικά μέτρα του ... .. ανέρχονται σε 5.556 τ.μ., ορίζεται ο αριθμός των ατόμων που απαιτούνται για τους εν λόγω χώρους και προκύπτει ότι για τα χρονικά διαστήματα που θα απασχολείται 1 εργαζόμενος, σε αυτόν αντιστοιχούν 5556 τ.μ. (δηλ. το σύνολο των τ.μ.), ενώ για τα χρονικά διαστήματα που θα απασχολούνται 2 εργαζόμενοι, στον καθένα εξ αυτών αντιστοιχούν 2.778 (5556/2) τ.μ.. Η ανωτέρω εταιρεία για το χρονικό διάστημα 1/1 έως 31/5 και 1/10 έως 31/12 δήλωσε αδιακρίτως ότι σε καθέναν από τους τρεις εργαζομένους αντιστοιχούν 1852 τ.μ., διαιρώντας τον συνολικό αριθμό τ.μ. με τον αριθμό των εργαζομένων (3), χωρίς ωστόσο να λάβει υπόψη ότι 2 εξ αυτών θα εργάζονται στην ίδια βάρδια και άρα θα μοιράζονται τα τ.μ. δια δύο, ενώ ο τρίτος θα καλύπτει στη βάρδια του μόνος όλα τα τ.μ. του ... .... Παρομοίως, για το διάστημα 1/6 έως 30/6 και για το διάστημα 16/9 έως 30/9 δήλωσε ότι σε καθέναν από τους δύο εργαζομένους αντιστοιχούν 2778 τ.μ., διαιρώντας τον συνολικό αριθμό τ.μ. με τον αριθμό των εργαζομένων (2), χωρίς να λάβει υπόψη ότι ο καθένας εξ αυτών θα εργάζεται σε διαφορετική βάρδια και άρα ο καθένας εξ αυτών θα καλύπτει στη βάρδια του συνολικά όλα τα τ.μ. του ... .... Βάσει των παραπάνω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι δεν προσδιορίζονται ορθώς όλα τα τετραγωνικά μέτρα που απαιτούνται βάσει των τεχνικών προδιαγραφών της οικείας διακήρυξης και αντιστοιχούν ανά άτομο, κατά παράβαση των κανονιστικού περιεχομένου σχετικών όρων, με συνέπεια η πλημμέλεια αυτή να καθιστά τη προσφορά απορριπτέα. Κατά δεύτερον, τα τετραγωνικά μέτρα των χώρων της ... .. ανέρχονται, όπως αναφέρεται στην υπόψη διακήρυξη, σε 5922 τ.μ. και καθορίζεται αντιστοίχως ο αριθμός των απασχολουμένων προς παροχή των επίμαχων υπηρεσιών στους εν λόγω χώρους, προκύπτει δε ότι για τα χρονικά διαστήματα που θα απασχολείται 1 εργαζόμενος, σε αυτόν αντιστοιχούν 5922 τ.μ. (δηλ. το σύνολο των τ.μ.), ενώ για τα χρονικά διαστήματα που θα απασχολούνται 2 εργαζόμενοι, στον καθένα εξ αυτών αντιστοιχούν 2.961 (5922/2) τ.μ.. Εν προκειμένω, η ανωτέρω εταιρεία για τα χρονικά διαστήματα από 1/1 έως 31/5 και από 1/10 έως 31/12, από 1/6 έως 30/6 και από 16/9 έως 30/9 δήλωσε αδιακρίτως ότι σε

καθέναν από τους δύο εργαζομένους αντιστοιχούν 2961 τ.μ., διαιρώντας τον συνολικό αριθμό τ.μ. με τον αριθμό των εργαζομένων (2), χωρίς εντούτοις να λάβει υπόψη ότι καθένας εξ αυτών θα εργάζεται σε διαφορετική βάρδια και συνεπώς ο καθένας εξ αυτών θα καλύπτει στη βάρδια του μόνος όλα τα τ.μ. της ... .. Βάσει των παραπάνω και δοθέντος ότι δεν προσδιορίζονται ορθώς τα τετραγωνικά μέτρα που απαιτούνται βάση των τεχνικών προδιαγραφών της υπόψη διακήρυξης και αντιστοιχούν στους απασχολούμενους, κατά παράβαση των κανονιστικού περιεχομένου σχετικών όρων της διακήρυξης, η εν λόγω προσφορά καθίσταται απορριπτέα. Mutatis mutandis ισχύουν τα προαναφερθέντα και για τους λοιπούς χώρους της υπό ανάθεση σύμβασης, ήτοι τη ... και το .... Προσέτι, αβασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή ότι οι εν λόγω πλημμέλειες είναι επουσιώδεις και τούτο διότι, ως γίνεται δεκτό, όταν διαπιστώνεται απόκλιση της προσφοράς από κανονιστικού περιεχομένου όρους της διακήρυξης, τότε αυτή, είναι κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, απορριπτέα, δοθέντος ότι η διακήρυξη, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, δεσμεύει αμφίδρομα, την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες. Εξάλλου, βασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, στην προσβαλλομένη απόφαση, η προσφορά της εταιρείας «...» απορρίπτεται λόγω λανθασμένου υπολογισμού των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού βάσει του άρθρου 68 του 3863/2010, όπου διατυπώνεται μάλιστα ρητώς σε αυτήν η ορθή αποτύπωση που θα έπρεπε να ενυπήρχε στην προσφορά του υπολογισμού βάσει των τετραγωνικών μέτρων και αναφέρεται επιπλέον ότι, στο πλαίσιο της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, η προσφορά κρίνεται απορριπτέα. Συνεπώς, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι για τον ίδιο ως άνω λόγο είναι απορριπτέα και η προσφορά της διαγωνιζόμενης «...» πρέπει να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι. Ενόψει τούτων αλλά και των γενόμενων δεκτών στις σκέψεις 12 και 13 της παρούσας αναφορικά με τις πλημμέλειες της προσφοράς της ανωτέρω, πρέπει να γίνει εν προκειμένω δεκτό ότι οι διαπιστωθείσες πλημμέλειες της προσφοράς της διαγωνιζόμενης ατομικής επιχείρησης παρέχει αυτοτελές νόμιμο έρεισμα για την απόρριψη αυτής, τον αποκλεισμό της από την διαδικασία και συνεπώς, την αποδοχή του σχετικού αιτήματος της προδικαστικής προσφυγής (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 326/2011, 1238, 1132, 420/2010,

750/2007, 227, 83/2013, 344/2017, 102/2015, 82/2014, ΔΕφΑθ 514/2014 (ΑΝΑΣΤ), 239/2019, 841/2012 (ΑΣΦ), ΔΕφΘεσ/νικης 83/2019 κ.α.). Άλλοις λόγοις, η εξεταζόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή καθ' ο μέρος στρέφεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της ατομικής επιχείρησης «...».

16. Επειδή, με τον έκτο λόγο της προσφυγής της και όσον αφορά την προσφορά της εταιρείας «...», πρώτης προσφεύγουσας και ώδε παρεμβαίνουσας παραπονείται η δεύτερη προσφεύγουσα ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δεν έχει υπολογίσει εύλογο ποσό εργολαβικού κέρδους. Ειδικότερα, υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι στη προκείμενη περίπτωση η ανωτέρω συμμετέχουσα και ώδε παρεμβαίνουσα στο άρθρο 68 της οικονομικής της προσφοράς δηλώνει ως κόστος εργολαβικού κέρδους, στην διετία, το ποσό των 0,10€ που αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,00002%. Σύμφωνα με τους σχετικούς όρους της υπόψη διακήρυξης, ως παρατίθενται στη σκέψη 6 της παρούσας, ο υπολογισμός στις προσφορές των διαγωνιζομένων ενός εύλογου ποσοστού διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νομίμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων, αποσκοπεί στην αναλυτική περιγραφή του κόστους παροχής των υπηρεσιών, ούτως ώστε να καθίσταται ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας (ΕλΣυν Τμ. VI 2092/2011). Συνακολούθως, οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (και φύλαξης) στην προσφορά τους, κατά την ρητώς εκπεφρασμένη -με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 -βούληση του νομοθέτη, πρέπει να υπολογίζουν εύλογο (και κατά συνεκδοχή) ελέγξιμο από τις αναθέτουσες αρχές – με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής και τις παρεχόμενες από τις προσφέρουσες εταιρίες εξηγήσεις - ποσοστό διοικητικού κόστους και εργολαβικού κέρδους (ΣτΕ 198/2013, ΔΕΘ 344/2012, ΕλΣυνΤμ. VI 150/2014), το δε κόστος αμοιβής των εργαζομένων, επιβάλλεται να μην υπολείπεται του οριζόμενου στην οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας ή στην εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, η δε προσφορά θα πρέπει επιπλέον να ενσωματώνει και ένα εύλογο ποσοστό αναλωσίμων, εργολαβικού κέρδους καθώς και τις νόμιμες κρατήσεις (ΔΕΘ 339/2013). Περαιτέρω, όπως συναφώς γίνεται δεκτό (βλ. σχετικώς και τα

οριζόμενα στο άρθρο 88 του Ν. 4412/2016), όταν, στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, υποβληθούν προσφορές που φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τις προς ανάθεση υπηρεσίες, η αναθέτουσα αρχή προκειμένου να εκτιμήσει τη σοβαρότητα και την αξιοπιστία των προσφορών αυτών και, ως εκ τούτου, να διασφαλίσει την εκτέλεση της σύμβασης, σε περίπτωση κατακύρωσης του αποτελέσματος του διαγωνισμού με την προσφερόμενη, ασυνήθιστα χαμηλή τιμή, ζητά εγγράφως τις διευκρινίσεις που θεωρεί χρήσιμες σε σχέση με τα στοιχεία της προσφοράς και προβαίνει στην επαλήθευσή τους (βλ. Ε.Σ. αποφ. VI Τμ. 48/2005, 49/2005, 50/2005, ΣΤΕ 805/2001, πρβλ. ΕΑΣΤΕ 187/2008, ΔΕΚ, αποφάσεις της 15ης Μαΐου 2008 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-147/06 και C-148/06, της 10ης Φεβρουαρίου 1982 στην υπόθεση 76/81, της 22ας Ιουνίου 1989 στην υπόθεση 103/88 κ.α.). Ως ασυνήθιστα δε χαμηλή προσφορά νοείται η προσφορά όχι μόνο με βάση το συνολικό κόστος της αλλά και όταν επιμέρους κόστη αυτής παρίστανται ιδιαίτερα χαμηλά σε σχέση με ζητούμενα από τη διακήρυξη είδη ή υπηρεσίες (πρβλ. Αποφ. ΠΕΚ της 25-2-2003, RencoSpA κατά Συμβουλίου της Ε.Ε, Τ-4/2001) και η οποία περαιτέρω δημιουργεί αμφιβολίες στην αναθέτουσα αρχή σχετικά με τη δυνατότητα εκτέλεσης του συμβατικού αντικειμένου (Ε.Σ. απόφ. VI Τμ. 40/2005). Μάλιστα, όπως επισημαίνεται σχετικά, η υποχρέωση να δικαιολογηθεί το αναφερόμενο στην προσφορά κόστος, είναι περισσότερο έντονη όταν είναι μηδενικό ή προσδιορίζεται σε τέτοιο ύψος που κατ' ουσίαν εξομοιώνεται προς μηδενικό (ΣΤΕ 3439/2014). Στην προκείμενη περίπτωση δε, η ως άνω εταιρεία φέρεται να συμπεριέλαβε στην προσφορά της χαμηλό ποσό εργολαβικού κέρδους, παρόλα αυτά δεν δημιούργησε αμφιβολίες στην αναθέτουσα αρχή, κατά τούτο, ήτοι προκειμένου να κληθεί σε εξηγήσεις κατ' άρθρο 88 του Ν. 4412/2016. Σημειωτέον δε ότι, ως έχει κριθεί και γίνεται δεκτό το «εύλογο εργολαβικό όφελος», αν και αναφέρεται σε εργολαβικό όφελος δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένη μορφή κέρδους (υλικό, φήμη, διαφήμιση κ.λπ.) ούτε προσδιορίζεται σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αλλά κρίνεται κατά περίπτωση. Η διαμόρφωση του ύψους του εργολαβικού κέρδους (αφού τα προσδιοριστικά τούτου στοιχεία δεν καθορίζονται στο νόμο) ανάγεται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του

διαγωνιζομένου και σχετίζεται με το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου, τη δυναμικότητα της επιχείρησής του και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο ως προς τη διαμόρφωση του ύψους του, πρέπει δε να ερευνάται κατά περίπτωση (βλ. ΔΕΦΑΘ 86/2019, 312/2015, 795/2012 και ΕΑ ΣΤΕ 105/2015, 263/2011, 139/2011). Βασίμως προβάλλει εν προκειμένω η παρεμβαίνουσα ότι ενόψει των ανωτέρω, κέρδος αποτελεί για την ίδια η προβολή της στην περίπτωση ανάθεσης της επίμαχης σύμβασης σε αυτήν, αφού στους χώρους του ... διέρχεται πλήθος κοινού καθημερινά, καθώς και η αύξηση του πελατολογίου της, καθόσον, ως προελέχθη, το κέρδος δεν είναι οπωσδήποτε αποτιμητό χρηματικά αλλά δύναται να είναι και μη υλικό. Επίσης, βασίμως υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα ότι το κέρδος της εταιρίας διαφοροποιείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τα έργα που εκτελεί και το κέρδος που λαμβάνει από αυτά. Στην προκειμένη περίπτωση και αφού τα κέρδη της εταιρίας, από τα έργα που ήδη έχει αναλάβει της επιτρέπουν να περιορίζει σημαντικά το εργολαβικό της κέρδος για την επίμαχη σύμβαση, σταθμίζοντας άλλα οφέλη, μη υλικά, όπως της αύξησης της εμπειρίας και του πελατολογίου της, δύναται να υποστηριχθεί ότι η προσφορά της δεν φέρεται ως ζημιογόνος κατά τούτο, ούτε κινδυνεύει η εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης, ως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή στο έγγραφο των απόψεων της, αλλά είναι εύλογος και ανεκτός ο περιορισμός του χρηματικού κέρδους της στο δηλωθέν ποσό, σε συνδυασμό δε με τις ανωτέρω ιδιαίτερες περιστάσεις, αυτή η επιχειρηματική επιλογή αποτελεί κατά την έννοια του νόμου «εύλογο κέρδος» που ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές του νόμου (ΔΕΦΑΘ 795/2012, ΔΕΦΑΘ 86/2019). Ενόψει των ανωτέρω γενομένων δεκτών, τα όσα περί αντιθέτου ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα διά του σχετικού λόγου προσφυγής της είναι απορριπτέα.

17. Επειδή, με τον έβδομο λόγο της προσφυγής της υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η προσφορά της εταιρείας «...», είναι σε απόκλιση από το κανονιστικό πλαίσιο της υπόψη διακήρυξης, διότι δεν ακολούθησε τις Οδηγίες του Παραρτήματος IV - ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ αυτής, ειδικότερα δε υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η εν λόγω συμμετέχουσα δεν συμπλήρωσε ορθά τον ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ του άρθρου 68, καθώς γράφει την συνολική τιμή εργατοώρας της προσφοράς και όχι την τιμή

της εργατοώρας του εργατικού κόστους. Από την επισκόπηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (με αρ. 291948) εμφανίζεται, ωστόσο, από την υποβληθείσα οικονομική της προσφορά ότι έχει ακολουθήσει το υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς της υπόψη διακήρυξης, το οποίο υπέβαλε συμπληρωμένο, χωρίς να τροποποιήσει κάποιο πεδίο αυτού, ως άλλωστε, όφειλε, σύμφωνα με τους επί ποινή αποκλεισμού όρους της διακήρυξης. Από τις διατυπώσεις δε του εντύπου-υποδείγματος της οικονομικής προσφοράς προκύπτει ότι η τιμή που αντιστοιχεί σε μία ώρα θα πρέπει να αποτυπωθεί σε 2 πεδία της οικονομικής προσφοράς, και συγκεκριμένα α) στην 3η στήλη του πίνακα της 1ης σελίδας στο πεδίο «€/ΩΡΑ» και β) στην 3η στήλη του πίνακα της 5ης σελίδας στο πεδίο «ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ». Από τα προς συμπλήρωση πεδία του πίνακα αλλά και το συνολικό κανονιστικό πλαίσιο της διακήρυξης δεν προκύπτει ότι στα ως άνω πεδία στήλες έπρεπε να καταγραφεί μόνο η τιμή του εργατικού κόστους που αντιστοιχεί σε μια εργατοώρα, όπως αβασίμως και αναποδείκτως ισχυρίζεται η δεύτερη προσφεύγουσα. Αντιθέτως η διατύπωση στο έντυπο του υποδείγματος «ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ» δεν παραπέμπει άνευ ετέρου σε «ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ» και μόνο. Εξάλλου, ως βασίμως ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα, εάν η αναθέτουσα αρχή ήθελε να δηλωθεί στον πίνακα η ωριαία τιμή που αντιστοιχεί αποκλειστικά στο εργατικό κόστος, όφειλε να έχει ορίσει τούτο ρητά και χωρίς αμφισημία. Και τούτο διότι, κατά πάγια νομολογία, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων του διαγωνισμού δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζόμενων και επομένως, η μη τήρηση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί σε αποκλεισμό συμμετέχοντος αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του. Τούτων δοθέντων, τα όσα περί αντιθέτου ισχυρίζεται η προσφεύγουσα πρέπει να απορριφθούν, αντιστοίχως δε, να γίνουν δεκτοί οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας.

18. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, αμφότερες οι προσφυγές πρέπει να γίνουν δεκτές εν μέρει και δη καθ' ο μέρος αφορούν στην αποδοχή της προσφοράς της ατομικής επιχείρησης «...» διά της προσβαλλομένης, οι δε παρεμβάσεις πρέπει να γίνουν δεκτές. Συνεπεία τούτων, τα παράβολα

**Αριθμός απόφασης: 1795-1796/2022**

πρέπει να επιστραφούν στις προσφεύγουσες, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016.

**Για τους λόγους αυτούς**

Δέχεται εν μέρει τη πρώτη προσφυγή.

Δέχεται εν μέρει τη δεύτερη προσφυγή.

Ακυρώνει τη προσβαλλόμενη με αριθμ. 4/28/3.10.2022 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, κατά το σκεπτικό.

Δέχεται τις παρεμβάσεις.

Ορίζει την επιστροφή των παραβόλων στις προσφεύγουσες.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2022 και εκδόθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Η Πρόεδρος  
Βασιλική Καραδήμα**

**Η Γραμματέας  
Αναστασία Ρουμελιώτη**